

Paleontoloji Arkeoloji

Değişik dillerin ortaya çıktığı yerlerden çok uzak bölgelere nasıl yayıldıkları uzun süredir merak konusuydu. Nihayet 1987 yılında Cambridge Üniversitesi'nden arkeolog Colin Renfrew'in getirdiği açıklama bulmacayı çözer görünüyordu. Napolyon'un ünlü "bir ordu midesi üzerinde yürür" sözünü anımsatacak biçimde Renfrew'in dillerin yayılması için getirdiği mekanizma da yiyecek üzerine kuruluydu. Yeni evcilleştirdikleri tahıllar sayesinde güçlenip kalabalıklaşan çiftçi toplulukları, bundan 10.000 yıl önce yeni yaşam ve tarım alanları elde etmek için göç etmeye başlamışlardı. Tahıl tohumları, taşıdıkları yeni genler ve konuştukları dille donatılmış bu göçmenler, ilkel yerli topraklarının arasına, toprağı süren bir saban gibi giriyorlardı. Avrupa, Afrika ve Polinezya'da dil ve kültürün yayılması, günümüze kadar bu hipotezle açıklanır oldu. Ancak yeni bulgular, bu açıklamanın yanıt getiremediği birtakım olguları gün ışığına çıkarmış bulunuyor.

Dinozor Yiyen Timsah

Kafatasına ait bazı fosil parçalarının 1964 yılında Nijer'in Ténéré çölünde bulunması sansasyon yaratmıştı. Afrika krokodillerinin atasının yeni bulunan kemikleri üzerinde yapılan incelemeler, bu hayvanın 146 - 100 milyon önce yaşamış, avladığı dinozorlarla beslenen dev bir sürüngen olduğunu ortaya koydu. Şikago ve Yale Üniversitelerinden paleontologlar ile, New York Osteopati (kemik hastalıkları)

Renfrew'un varsayımının geçerli olması için kültür, biyoloji ve dilin uygun adım ilerlemesi gerekiyor. Yani, örneğin bir çömlek yapım teknolojisi ile stilinin, ilk göçerlerin taşıdığı genetik yapının ve dilin yerli dillerinde yol açtığı değişimi gösteren okların aynı yönde olması gerek. Oysa Hindistan ve Uzakdoğu'daki arkeolojik bulgular, buralarda tahıl ve pirinç üretiminin, Ortadoğu'dan gelen göçlerden çok önce başladığını ortaya koymuş bulunuyor. Ayrıca dil ailelerinin evriminde de tek yönde bir etkilemenin değil, zıt yönlerden gelen dillerin karşılıklı etkileşiminin baskın olduğu anlaşılıyor. Genetik incelemeler, Ortadoğu'dan Hindistan'a bir gen akışını gösteriyorsa da, araştırmacılar, bu "aşı"nın, tarımın başlangıcından 20.000 yıl önceye gidebileceğini belirtiyorlar. Bu durumda, dağınık yönlerdeki okların, aynı yöndeki oklara göre daha sık rastlanan bir olgu olduğu açık. Bugün batıda Madagaskar adasından, doğuda Easter adasına kadar uzanan geniş bir bölgede kullanılan 1000 ayrı dili kapsayan "Avustronezya" dil ailesinin de 4500 yıl önce kanolarla Tayvan'dan ayrılan pirinç tarımcıları tarafından yayıldığı düşünülmekteydi. Oysa yeni bulgular, bu dilin konuşulduğu birçok bölgede pirinç tarımının yapılmadığını gösteriyor. Dolayısıyla çiftçilik-dil hipotezi, bu bölgede de gerçeklerle tam örtüşmüyor.

Science, 2 Kasım 2001

Hamam Böceklerinin Dinozoru

Paleontologlar, hamamböceklerinin insanlar ortaya çıkmadan çok önceki mutfaklarda yaşadıklarını gösteren bir fosil buldular. ABD'deki Ohio Devlet Üniversitesi araştırmacılarının bulduğu fosil 300 milyon yaşında. Bulgular, hamamböceklerinin paleozoik dönemde de hatırı sayılır bir nüfusa sahip olduklarını gösteriyor. Ohio'nun doğusundaki bir kömür madeninde bulunan artropod fosillerinin %65'i hamamböceklerine ait. Fosil hamamböcekleri, zamanın özelliklerini de yansıtıyor. Türün ön kanatlarının uzunluğu 78,8 mm. Gene de büyüklük rekoru, günümüzde yaşayan 9 cm. kanat uzunluğu olan bir türe ait.

Science, 16 Kasım 2001

Tıp Koleji uzmanlarının yürüttüğü araştırmalar, *Sarcosuchus imperator* adı verilen krokodilin en az 11-12 metre uzunluğunda olduğunu ve erginliğe ancak 50 - 60 yaşlarında eriştiğini ortaya koydu. Fosil bulgular, *S. İmperatorun* kafasının ortalama bir insan büyüklüğünde olduğunu ve günümüzde suya adapte olmuş krokodil

türlerine kıyasla daha geniş olduğunu gösteriyor. Bu anatomik yapı ve fosillerin bulunduğu alanın konumu, alt kretase döneminde memelilerle birlikte yaşamlarını sürdürmekte olan dinozorlara dehşet saçan krokodilin bir kara canlısı olduğuna işaret ediyor.

Science, 16 Kasım 2001

